

HOOFDSTUK XXVIII

Met dit hoofdstuk vangt een nieuw onderdeel van het eerste hoofddeel aan, dat doorloopt tot en met hoofdstuk 37. In de hoofdstukken 13 tot 27 is de volkomene nederwerping aangeduid van alle macht in hemel en op aarde en onder de aarde, die zich tegen Jehova verheft. Thans keert de profeet weder terug tot het heden en verplaatst ons met zich in het midden van de inwoners van Jeruzalem.

Dit onderdeel kan op voorbeeld van uitnemende verklaarders gevoelig in drie onderdelen verdeeld worden:

I. Hoofdstuk 28 tot 33 behelst een zesvoudig Wee! tegen verschillende goddeloozen in Efraïm en Juda, inzonderheid dewijl ze met verachting van God en Zijn Woord steun zoeken bij vreemde volken.

II. Hoofdstuk 31 en 35 geven respectievelijk eene beschrijving van den ondergang des wereldrijks en van den opgang des vrederijks, waarin alles bloeien en juichen zal.

III. Hoofdstuk 36 en 37 geven eene historische beschrijving van de belegering en wonderdadige verlossing van Jeruzalem waarbij Jesaja's prediking op schitterende wijze gerechtvaardigd wordt. Al deze voorzeggingen zijn uitgesproken na den val van Samaria en tijdens de regeering van Koning Hiskia.

Een oude Profetie over Samaria tot Leering van Juda Herhaald

VERZEN 1 TOT 6

- 1. Wee de hoovaardige kroon der dronkenen van Efraïm, welker heerlijk sieraad is eene afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn.**
- 2. Ziet, de Heere heeft eenen sterke en machtige, er is gelijk een hagelvloed eene poort des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren, die overvloeien, zal Hij ze ter aarde nederwerpen met de hand.**
- 3. De hoovaardige kronen der dronkenen van Efraïm zullen met voeten vertreden worden.**
- 4. En de afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk eene vroegrijpe vrucht voor den zomer, welke, wanneer ze iemand ziet, terwijl zij nog in zijne hand is, slokt hij ze op.**
- 5. Te dien dage zal de HEERE der heirscharen tot eene heerlijke kroon en tot eenen sierlijken krans zijn den overgeblevenen Zijns volks;**
- 6. En tot eenen Geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot eene sterkte dengenen, die den strijd afkeeren tot de poort toe.**

Het spreekwoord zegt: Leeringen wekken, voorbeelden trekken, doch op dezen regel zijn vele uitzonderingen. In het jaar 722 was Samaria veroverd en verwoest en de Noordelijke tien stammen waren gevankelijk weggevoerd. Dit was Juda's

broedervolk en wanneer de inwoners van Juda en Jeruzalem op de daken geklommen waren had men op slechts een ruim dertig mijl afstands de lucht rood gekleurd kunnen zien van het wraakvuur Gods, aangestoken in de elpenbeenen paleizen van Samaria. Doch Juda heeft dit afschrikwekkend voorbeeld niet ter harte genomen, maar heeft in dezelfde zonden gewandeld als hare zuster Samaria, ja, heeft het zelfs nog erger gemaakt dan deze. De gelijkenis van de twee zusters Ohola en Oholiba in Ez. 23 heeft dit breedvoerig beschreven.

Samaria's zonde, val en herstel worden in deze verzen voorspeld en de eerste twee waren een twintig jaren geleden reeds in vervulling gegaan. Samaria lag op een heuvel aan welks voet zich een zeer vette vallei uitbreidde. Daarop wordt gezinspeeld in vers 1. En voorts daarop dat de rijken bij hunne feestmalen een bloemkrans tot sieraad op het hoofd droegen. De stad zou met voeten vertreden worden en ook de bloemkransen, die het hoovaardig en dronken volk bij zijn braspartijen gedragen had. Als de hagel en de vloed der sterke wateren, d. i. Israëls toekomstige groote vijand in den tijd der grooie verdrukking in Kanaän zal komen, dan zal Israël als volk nog voor al die gruwelen gestraft worden, waarvan de invallen van de Sargons en de Sanheribs van het verleden nog maar zwakke voorspelen zijn geweest, II Kon. 17:3-18. Van dezen sterke en machtige is ook sprake in verzen 17 tot 22. Het opslokken van vers 4 is een vergelijking met het gretig opeten van vroegrijpe vruchten. Efraïms kroon, Samaria, en de krans zal van de hoofden dier trotschen zijn gevallen, doch in dien dag, d. i. den dag des Heeren, zal Jehova Zebaoth een heerlijke kroon en krans zijn voor het uitverkoren overblijfsel. Men denke hier niet met de uitleggers aan Juda, doch aan het overblijfsel van den eindtijd. Aan dat overblijfsel zal Christus Zich als Zions heerlijk Vorst openbaren, terwijl Hij een Rechter zal zijn voor al de vijanden Israëls, en aan Israëls rechters Zijn Geest, aan Israëls leger Zijne sterkte zal geven.

Eene Schildering van Juda's Zedelijk Verval

VERZEN 7 EN 8

7. En ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen van sterken drank; zij dwalen in het gezicht, zij waggelen in het gericht.

8. Want alle tafels zijn vol van uitpuwsel en van drek, zoodat er geene plaats schoon is.

Deze twee verzen geven een forsche teekening van de zedelijke verwording van Juda. Nu de profeet ons de dronken liederlijkheid van de geestelijke leidlieden heeft voor oogen gesteld, behoeven we niet meer te vragen hoe het met het gros des volks gesteld geweest moet zijn in de dagen van dezen man Gods. De woorden ook deze toonen aan, dat de profeet de eerste verzen slechts heeft gebruikt tot eene inleiding om Juda te treffen met 's Heeren wee! Hij is nu dan tot zijn eigenlijk thema gekomen: De zonde en straf van Juda. Zelfs de leidlieden maakten zich aan de schandelijkste

uitspattingen schuldig. Ze worden ons ten tooneele gevoerd als gestadig door den sterken drank beneveld. Ze zwieren en waggelen langs de straten en blijven er meermalen bedwelmd en als zinneloozen bij liggen. De priesters, wier roeping het was om in moeilijke rechtszaken een vonnis te vellen, wierpen hun heilig ambt voor het volk te grabbel, doordien ze zelfs bij hunne ambtsverrichtingen onder den invloed van den sterken drank verkeerden en suizebolden als ze het vonnis moesten strijken. Door profeet versta men hier niet de algemeene zedeleeraars noch de ware profeten, maar de valsche, die uit hun eigen hart het volk steeds vrede en voorspoed spelden. Wij lezen nog niet veel van de valsche profeten bij Jesaja, doch het schijnt, dat ze in zijne dagen zich snel begonnen te vermenigvuldigen. Dit staat in verband met de vordering, die de afval van God maakte en het toenemen van de Heidensche invloeden. Zoolang Israël een heilig volk was, kon het valsch profetendom niet tieren in het midden des volks, doch toen het volk al meer begon te steunen op de heidensche grootmachten, eerst op Assur en daarna op Egypte, toen had men daarmede den akker bereid, waarin dit onkruid welig kon tieren; en zoo vinden wij ze ook hier in bond met de afvallige priesters en de weelderige aristocraten aan het hoofd der Egyptisch-gezinde partij; waartegen de trouwe knecht des Heeren om zijns Meesters wil zoo heiliglijk toorn.

Vers 8 verplaatst ons op de meest realistische wijze bij een drinkgelach van de profeten en priesters ten einde ons te doen zien hoe walgelijk en liederlijk het daarbij toeging. De eerwaarde voorgangers tuimelden soms bedwelmd van hunne zetels en wentelden zich in hun eigen uitbraaksel en vuilnis, zoodat er geen plaats meer schoon was in de gansche zaal. In zijne rede heeft de profeet toorn en ironie, want in het oorspronkelijke bootst hij in deze schildering het stotteren der drinkers na. Dit blijkt voornamelijk uit de volgende twee verzen.

Juda's Voorgangers bespotten Jesaja

VERZEN 9 EN 10

9. Wien zou Hij dan de kennis leeren? en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? den gespeenden van de melk? den afgetrokkenen van de borsten?

10. Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.

De dronkene priesters worden hier sprekende ingevoerd en vragen met het oog op Jesaja wie dat hij de kennis wil leeren, hem daarmede te kennen gevende, dat zij in 't minst niet van zijne vermaningen gediend zijn. Zij behoefden van Jesaja niets te leeren. Waren zij zelf niet de verlichten en de mannen van wetenschap in Israël? En wien, zoo schreeuwt nu een ander, nu een profeet, zou het gehoorde, hij bedoelt eene profetische openbaring te verstaan geven? Laat Jesaja naar de pas gespeende kinderkens gaan, doch laat hem niet profeteeren tot hen want zij zijn immers mannen, mannen van cultuur en kunst, kennis en aanzien. Hoe komt die Jesaja er bij

dat hij hen durft lastig te vallen met een opeenstapeling van gebod op gebod, en regel op regel! Het lijkt geen twijfel of zij bedoelen het profetisch onderwijs door klanknabootsing belachelijk te maken. Zij bespotten niet alleen den profeet zelf om zijne wijze van werken, maar ook zijne boodschap als zoodanig. Hitzig meent dat de uitdrukking hier een weinig, daar een weinig ziet op het leeren loopen van kleine kinderen, die nu eens wat rechts dan wat links worden getrokken.

De Straf der Spotters

VERZEN 11 TOT 13

11. Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door eene andere tong tot dit volk spreken.

12. Tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeden rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen hooren.

13. Zoo zal hun het woord des HEEREN zijn gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaarts vallen, en verbreken, en verstrikt en gevangen worden.

Met terugslag op de spottende dronkemansklap van de vorige verzen, geeft de profeet dien spotters met hem en zijn last thans te kennen, dat God ook hen zal bespotten. God zal hun vijanden toezenden, wier taal hun als gestamel en gestotter in de ooren zal klinken. Dewijl zij Jehova's boodschap gepast achtten voor zuigelingen, zoo zal Hij hen als kleine kinderen behandelen. En dit zullen ze aan niemand anders dan aan zichzelf te wijten hebben, want de Heere had hun de meest troostvolle heilsbeloften gegeven. Door naar Zijn welmeenend Woord geluisterd te hebben en door den moeden rust gegeven te hebben, zou Israël rust van rondom en vrede en vrijheid in het midden der volken gevonden hebben. Men leze in dit licht eens de laatste vier rijm-psalmen van Ps. 81. De weg der gehoorzaamheid zou ook voor Israël de weg des geluks geweest zijn. „Doch Mijn volk wou niet naar Mijn stemme hooren,” dit is de droeve klacht, die we hier en telkens weder in de Psalmen en Profeten beluisteren. Doch die hardnekkige ongehoorzaamheid en bespottung van 's Heeren Woord zou niet ongewroken blijven. Wilt des Heeren Woord verworpen en bespot was zou men naar Gods bestel moeten zuchten onder de geboden en regelen der vreemde volken. Deze worden hier voorgesteld als steenen, waaraan Israël zich zal stooten en verpletteren en als strikken en netten, waarin het dwaze volk zal verstrikt en gevangen worden.

Dit woord is nu al voor vele eeuwen aaneen op de meest stipte wijze in vervulling getreden. Israël is gevallen, Hos. 14:1; Rom. 11:12, en verbroken als dorre takken, Rom. 11:17-20, en verstrooid onder alle volken der aarde, Deut. 28: 64; Zach. 7: 14; Luk. 13: 34, doch al de volken, waaronder Israël verkeerde, hebben hem als een vreemdeling behandeld en hebben hem veelal als een onmondige onder allerlei wetten en regelen gesteld. In de Middeleeuwen ging dit zelfs zoo ver, dat een Jood

alleen zulke woningen mocht hebben, zijn hoofdhaar op bepaalde wijze moest laten knippen en alleen een soort kleederen mocht dragen, zoodat een ieder hem terstond als Jood herkennen zou.

Tweeërlei Toevlucht

VERZEN 14 TOT 16

14. Daarom hoort des HEEREN woord, gij bespotters! gij, heerschers over dit volk, dat te Jeruzalem is!

15. Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeiende geesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot eene toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen.

16. Daarom, alzoo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg eenen grondsteen in Zion, eenen beproefden steen, eenen kostelijken hoeksteen, die wel vast gegroundvest is; wie gelooft, die zal niet haasten.

Nog meer echter moeten de booze leiders en verleiders des volks vernemen. In hun ruwe spot hebben ze blijkbaar ook te kennen gegeven dat zij voor dood en hel (*sheool*, d. i. het doodenrijk) niet vreesden. Het waren dezelfde menschen, van wie we vroeger reeds hoorden de waanzinnige leuze: „Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij!” Ze waren gelijk de vele duizenden van onzen tijd die ook met doodsverachting alle gevaren kunnen trotseeren of hem straks, na moede geworden te zijn niet van de zonde maar van het zondigen, den dood door zelfmoord in de armen vliegen. De doodsverachting dezer lieden is hier eigenaardig uitgedrukt. Er wordt gezegd, dat ze een verbond en verdrag met dood en doodenrijk gesloten hebben, d. w. z. er mede bevriend zijn. Vijanden gaan geen verbond aan, maar alleen vrienden. Voorts hebben deze lieden ook een onverstoortbaar optimisme en beweren ze, dat de dóórtrekkende vijand tot hen niet zal genaken. Dezen vijand noemen ze „de overvloeiende geesel.” In primairen zin was dit Sanherib, doch in finalen zin versta men hierdoor met Gaebelein, Scofield, Gray e. a. de Antichrist met wien Israël in den eindtijd volgens Dan. 9:27 een verdrag zal sluiten. Dat zal letterlijk een verdrag zijn met dood en hel, doch Jehova-Jezus zal dit verdrag te niet maken, II Thess. 2. Men meene niet dat de leidlieden zelf het laatste deel van vers 15 hebben uitgesproken, doch de Heere, Die hun hart en leven kende, verklaart dit hier van hen bij monde van Jesaja.

Tegenover de valsche leugentoevlucht stelt God vervolgens de ware toevlucht, die er voor een ieder die gelooft in Christus Jezus is. Wel plotseling, doch op zeer plechtige wijze wordt hier de Christus als de ware zoon Davids, de Koning Israëls, gesteld tegenover de leugenachtige politiek, die steunde op het bedriegelijk Egypte. De politiek heeft nog nimmer een enkel volk waarlijk gelukkig gemaakt en zal dit ook nimmer doen. Vroeger werd algemeen toegestemd, zelfs door Rabbijnsche en

Roomsche uitleggers, dat met den grondsteen in Zion de Messias bedoeld was, doch de nieuwe verklaarders zien nergens den Christus meer en zien er alles behalve den Christus in. Voor het geloovig hart is het niet aan twijfel onderhevig dat Christus en niemand anders hier bedoeld is. Hij toch is door God gelegd tot een grondsteen en niemand kan een ander leggen dan gelegd is. De volgende teksten wijzen ons heen naar de Messiaansche verklaring: Ps. 118:22; Matth. 21:42; Hand. 4:11; Rom. 9:33; 10:11; Ef. 2:20; I Petr. 2:6-8. Als fundamentsteen heet Hij hier beproefd, kostelijk en vastgegrond, woorden, die Zijn rijkdom, beteekenis, dierbaarheid, heerlijkheid, betrouwheid en onmisbaarheid moeten uitdrukken. Wie zich op dezen grondsteen laat zakken en zinken, dus zouden wij het woord gelooven hier gevoegelijk kunnen omschrijven, die zal niet haasten, ter vlucht namelijk, in den voorspelden nood. Als de Apostel dit woord in zijne Grieksche vertaling aanhaalt dan gaat hij in de uitdrukking „die zal niet beschaamd worden” niet wezenlijk iets anders zeggen, maar gaat hij er slechts de bredere toepassing van geven, die hier reeds in ligt begrepen.

Het Gebouw opgetrokken op den Grondsteen in Zion

VERS 17

17. En Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood; en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en de wateren zullen de schuilplaats overloopen.

Eigenlijk moest dit vers in het nauwste verband met het vorige gezet, doch ten einde zijne beteekenis te beter te doen uitkomen wordt het hier afzonderlijk behandeld. De profeet heeft door de schoone Messiaansche Profetie den draad van zijn gedachtengang geenszins losgelaten. Zijne dubbel gedachte is: gericht over de goddeloozen, heerlijkheid over de vromen. De eersten zullen worden geteisterd door den Antichrist, de laatsten zullen worden verheerlijkt door den Christus. De leugentoevlucht van de eersten zal worden weggevaagd, de laatsten zullen eene veilige wijkplaats en verbergingsplaats hebben in den Zaligmaker. Met name de gedachte van fundament houdt de profeet in dit vers nog vast; bij een fundament of grondsteen behoort immers een gebouw en bouwer. Welnu, de Heere zal op genoemden steen een heerlijk gebouw optrekken, doch Hij zal dit doen in den weg der gerichten. Zion zal immers door recht verlost worden. Bij het gebouw denke men aan Christus' heerlijk Koninkrijk, dat zal worden opgericht in den weg der vreeselijkste gerichten. Gelijk een bouwer bij het bouwen van een huis richtsnoer en paslood gebruikt om alles naar rechte lijnen op te trekken en al het kromme af te kappen en weg te zagen, alzoo zal ook Christus in den dag Zijner toekomst naar Zijn onkreukbaar recht het krom en verdraaid geslacht van den aardbodem verdelgen en Zijn Rijk stichten met gericht en op den grondslag van het recht. Recht en gerechtigheid worden ook elders voorgesteld als de grondpilaren van den Messiaanschen heilstaat der toekomst. Zie 11:1 en 12: 1-8. De hagel en de overvloeiende geesels zullen hun leugentoevlucht wegvagen, het schijnt dat de Heere Jezus in Zijne gelijkenis van de twee bouwlieden aan deze Schriftuurplaats gedacht heeft. Inzake den hagel zij nog opgemerkt, dat er

volgens Openb. 16: 21 werkelijk in de dagen van den Antichrist hagelsteen en zullen vallen op de afvalligen van vijftig pond zwaarte.

Geene Veiligheid voor de Goddeloozen

VERZEN 18 TOT 22

18. En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeiende geesel doortrekken zal, dan zult gijlieden van denzelfden vertreden worden.

19. Van den tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen, want allen morgen zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht; en het zal geschieden, dat het gerucht te verstaan, enkel beroering wezen zal.

20. Want het bed zal korter zijn, dan dat men zich daarop uitstrekken kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich daaronder voegt.

21. Want de HEERE zal zich opmaken, gelijk op den berg Perazim, Hij zal beroerd zijn, gelijk in het dal van Gibeon; om Zijn werk te doen, Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijne daad te doen, Zijne daad zal vreemd zijn!

22. Nu dan, drijft den spot niet, opdat uwe banden niet vaster gemaakt worden; want ik heb van den Heere, HEERE der heirscharen gehoord eene verdelging, ja eene, die vast besloten is over het gansche land.

De algemeene gedachtengang van deze verzen is zeer gemakkelijk te volgen. Het goddeloos ras der spotters zal geene verbergings, maar verderving hebben. Vers 17 slaat terug op hunne verwatenheid uitgedrukt in vers 15. Beide dit en het volgende vers maken het zeer duidelijk, dat wij hier niet bloot aan een vijandelijk leger als dat van Sanherib, doch aan een schrikbaren vijand te denken hebben, die de goddeloozen in Israël zal vertreden als kaf en wiens gerucht enkel siddering zal baren. Wie van hem en zijne gruweldaden verneemt zal met vervaarnis bevangen worden. In een spreekwoordelijke zegswijze geeft vers 20 de groote benauwdheid, waarbij men zich niet zal weten te bergen en waarbij de wereld hun als het ware te eng zal zijn, te kennen. Het bed zal te kort zijn om zich er op uit te strekken en het deksel, d. i. de dekens, het beddegoed, zal te smal zijn dan dat het de leden zou kunnen dekken. Wie ooit ondervonden heeft hoe lastig en gevaarlijk met het oog op de gezondheid dit is, zal de kracht van dit spreekwoord begrijpen. De getroffene door dit lot mag woelen en de ruste zoeken, het zal hem niet baten. Zoo zal het gaan in dien vreeselijken dag. Onwillekeurig denken we hier aan Openb. 9: 6, waar we lezen van menschen in de groote verdrukking, die den dood zullen zoeken als een weeldeartikel, doch dien niet zullen vinden, daar de dood van hen zal vlieden. Niemand der godvergetenen zal dan gevrijwaard zijn tegen het verderf. Geene bergen of heuvelen zullen hun bedekken en geen dood of graf zal hun eenige verademing geven voor het aangezicht van dien geweldigen drijver, dien meerdere in boosheid en

macht dan Sanherib. Er zal in geen enkel opzicht een deksel zijn om zijn lichaam of ziel er mede te dekken.

Op de toekomst des Heeren Jezus ten gericht wijst verder de uitdrukking: De Heere zal Zich opmaken. De komst des Heeren ten oordeel wordt meermalen een opstaan en Zich opmaken genoemd. De Heere zit gedurende de tijden der Heidenen nog ter rechterhand Gods, doch Hij gaat opstaan zoodra Hij tot de aarde terugkeert. Jesaja was niet alleen een groot profeet, doch ook een geoefend kenner van Israëls geschiedenis, zooals blijkt uit de vele historische voorbeelden, die hij in zijne profetische onderwijzingen weet in te vlechten. Perazim beteekent scheuring en doet ons denken aan de scheuring van den Olijfberg. Zie Zach. 14: 4. Doch voornamelijk wijzen deze plaatsen terug naar het verleden en wel naar de plaatsen waar David in de mogendheid des Heeren de Filistijnen versloeg, 11 Sam. 5: 17-25; I Kron. 14: 11-16. Wel mag dus gezegd, dat 's Heeren werk vreemd, d. i. ongehoord, weergaloos zal zijn in dien vreeselijken dag.

Eindelijk wordt nog eene ernstige vermaning gegeven aan de spotters om niet langer den spot te drijven met God, Zijn Woord en Zijn knecht, opdat hunne verdoemenis in de banden des eeuwigen doods niet des te zwaarder worde. Het oordeel over hen en over het gansche land staat vast en is thans reeds onafwendbaar geworden. Geene verbergung in hun leugengebouw van vermolmd politiek, maar verdelging zal hun vreeselijk lot zijn, doch ze konden door meerdere spot hun oordeel nog verzwaren. Duidelijk laat de profeet ook nog uitkomen, dat hij deze vreeselijke dingen niet van zichzelf gesproken heeft, maar dat Hij ze van den Heere Jehova Zebaoth gehoord heeft. Hiermede liet hij den spotters weten, dat zij zich niet bloot aan een mensch en aan het woord eens menschen vergrepen hadden, maar aan den Heere Zelf en aan Zijn onfeilbaar Woord. En de dag zou voor hen aanbreken, waarop ze het zouden ervaren wat het zegt om den Heere Zebaoth, Die de vlamme Engelen Zijner kracht tot Zijne dienaars heeft, te bespotten. Hij zal spotten wanneer hunne vreeze komt.

„Zijn God Onderricht Hem”

VERZEN 23 TOT 29

- 23. Neemt ter ooren en hoort mijne stem, merkt op en hoort mijne rede!**
24. Ploegt de ploeger den geheelen dag om te zaaien? opent en egt hij zijn land den geheelen dag?
25. Is het niet alzoo? wanneer hij het bovenste van hetzelfde ellen gemaakt heeft, dan strooit hij wikken, en spreidt komijn, of hij werpt er van de beste tarwe in, of uitgelezene gerst, of spelt, elk aan zijne plaats.
26. En zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem.
27. Want men dorscht de wikken niet met den dorschwagen, en men laat het wagenrad niet rondom over het komijn gaan; maar de wikken slaat men uit met eenen staf, en het komijn met eenen stok:

28. Het broodkoren moet verbrijzeld worden, maar hij dorscht het niet geduriglijk dorschende; noch hij breekt het met het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijne paarden.

29. Zulks komt ook voort van de HEERE der heirscharen: Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad.

Deze verzen zijn van algemeene bekendheid en hebben al veel stof tot eene leerrede gegeven. Spurgeon heeft aan de woorden, die we hier boven plaats en den titel van een zijner mooiste boeken ontleend. Deze woorden zijn eene gelijkenis, die ten doel heeft om de wijsheid Gods in Zijne gerichten te doen uitkomen. De Heere is in Zijn richten den kondigen landman gelijk, die niet aldoor blijft ploegen en eggen om het land op te breken, murw en effen te maken. Neen, zoodra Hij het land eenigermate met ploeg en eg bereid heeft, — hier beeld van het gericht!—gaat hij zaaien. Hij ploegde en egde om te zaaien. Zoo heeft ook het gericht des Heeren een doel. Het is om de wereld te bezaaien met het zachtmoedig volk, dat het aardrijk zal beërven. Ook in het zaaien vertoont de verstandige landsman, al heeft hij ook nooit een cursus aan een landbouwschool gevolgd, weder groote wijsheid, door niet slechts wikken en komijn, d. i. kleine tuinvruchten te zaaien, maar ook van de beste tarwe en gerst en spelt, welke laatste ook een graansoort is. En voorts onderricht zijn God hem van de wijze, waarop hij elk dezer soorten moet zaaien en wieden. Eenig schoon is hier de uitdrukking „zijn God.” Het is ons alsof de Heere hier een wenk geeft dat de landbouwers in den regel niet alleen dichter bij de natuur leven dan de stedelingen, maar ook dichter bij God. De grootste Godvergetenheid moet men niet zoeken op het platteland maar in de steden.

We zagen reeds, dat er wijsheid in de bewerking en in de bezaaiing van het land geopenbaard wordt en dit is voorts niet minder het geval met het dorschen van de verschillende graansoorten. Ook daarin is des landmans overleg weer een flauwe afspiegeling van de veel grootere werken Gods. Men dorschte in het Oosten op onderscheidene wijzen al naar de graansoorten het eischten. Men had dorschwagens en dorschsleden met scherpe pinnen, waarmede men over de garven reed. Men had ossen, die men over de granen deed draven en volgens sommigen bond men die nog stukken koper aan de hoeven, opdat ze des te beter werk zouden doen. Blijkbaar zinspeelt Openb. 1:15 op die gewoonte. Voor de fijnere zaden had men dorschvlegels of eenvoudig dikke knuppels om te dorschen. Deze zaden vorderden lichtere behandeling dan de gewone graansoorten als tarwe, gerst en spelt. De wikken sloeg men met een staf en het komijn met een stok. Het broodkoren, de tarwe, en ten deele de gerst, moest verbrijzeld worden, derhalve moest daarover de dorschwagen gerold om het graan uit zijn omhulsel los te maken. Doch ook zelfs voor de hardere graansoorten blijft de dorschwagen niet aldoor verbrijzelen en verpletten. Ook daaraan komt weder een einde. De toepassing van deze gelijkenis zal thans niet meer moeilijk zijn. De wijsheid der landman in het ploegen, eggen, zaaien, wieden en dorschen is eene afspiegeling van de gerichten Gods. Hij gedenkt in Zijn toorn steeds weer des ontfermens en zal niet eeuwiglijk blijven twisten. Het is Hem in al Zijne oordeelen niet om het onkruid en niet om het kaf maar om het voedzaam graan te

doen. Met andere woorden, in de vreeselijkste gerichten is het Hem om Zijne kinderen en Zijne glorie te doen.